

تبدیل - گرما به الکتریسیته با نانوسيم‌ها

در بسیاری از مولدّهای انرژی‌ی کتریکی (از جمله مولدّهای سوختی و پیل‌های خورشیدی) مقدار چشم‌گیری از انرژی به شکل گرما تلف می‌شود. اگر بشود بخشی این گرما را به انرژی‌ی الکتریکی تبدیل کرد، بازدهی این مولدّهای زیاد می‌شود. مواد ترموالکتریک می‌توانند چنین کاری کنند. مواد ترموالکتریک سیلیسیمی ارزان‌اند و ویژه‌گی‌های الکتریکی‌ی مناسبی هم دارند، اما سیلیسیم رسانای گرما‌ی خوبی آن است و به همین خاطر گرما‌ی زیادی لازم است تا اختلاف‌دما‌ی چشم‌گیری دوسوی آن درست شود. مواد ترموالکتریک بر اساس تبدیل اختلاف‌دما به انرژی‌ی الکتریکی کار می‌کنند، و همین باعث شود بازدهی ترموالکتریکی‌ی مواد سیلیسیمی بسیار کم باشد. دو گروه مستقل‌با استفاده از نانوسيم‌ها ی سیلیسیمی این بازده را زیاد کرده‌اند [1]. گروه اول با فروبردن ویفرها ی سیلیسیمی در یک محلول آبی ی یون‌ها ی نقره نانوسيم‌ها یی به قطر 20 تا 300 نانومتر ساخته و دریافته بازدهی ترموالکتریکی‌ی آرایه‌ای از این نانوسيم‌ها، در دما‌ی اتاق 60 برابر کمیت مشابه برای سیلیسیم کپه‌ای است. تصور می‌شود این به خاطر سطح زیر نانوسيم‌ها است، که بر رفتار امواج صوت (فنون‌ها) اثر می‌گذارد و رساننده‌گی ی گرما را کم می‌کند. یک گروه دیگر هم نانوسيم‌ها یی کوچک‌تر ساخته که مقطع شان مستطیل‌ها یی 10 nm در 20 nm یا 20 nm در 20 nm است. آن‌ها دریافته اند بازدهی ترموالکتریکی‌ی این‌ها، در دما‌ی اتاق 40 برابر و در دما‌ی 73°C تا 100 برابر کمیت مشابه برای سیلیسیم کپه‌ای است. به نظر می‌رسد در این‌جا پدیده‌ی کشش فنون (برخورد فنون‌ها با حامل‌های بار) هم دخالت دارد.

[1] Nature 451 163

Nature 451 168